

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/
37400 GK 61

Sayı : E-75833232-610-2258759
Konu : Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
26/01/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 09.12.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.750369 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan SIDALI tarafından tevcih edilen, 7/37400 esas numaralı yalılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa VARANK
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:7D82E664-E5EF-4F09-A7FC-EA7C62A2F4DA Belge Doğrulama Adresi:<https://e-belge.sanayi.gov.tr/>
Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA
Telefon :03122015428 Bilgi için: Cüneyt OLGAÇ Memur
Faks: e-posta:cuneyt.olgac@sanayi.gov.tr
Kep:sanayiveteknolojibakanligi.strateji@hs01.kep.tr İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ HAKAN SIDALI'NIN

7/37400 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Türk denizcilik sektörü 20 milyar dolarlık GSMH katkısı ile milli gelirin % 2,5'unu oluşturmaktadır. Sektör doğrudan ve dolaylı 1 milyon kişilik istihdam yaratarak önemli bir istihdama ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye son yıllarda çıkardığı 300'e yakın idari reform, verdiği teşviklerle denizcilik sektörünün gelişmesinde önemli katkılar sunmuştur. Sektörde her geçen gün yeni tersanelerin açılması, gemi yapım konusunda ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulması, gemi sökümü konusunda elde edilen uzmanlaşma; sektörün gelişme trendinde olduğunu göstermektedir.

Ancak sektörün gelişimini sürdürebilmesi; bakanlığın vereceği yeni teşviklere, uluslararası alanda gelişen yeni çevresel standartlara uyum, piyasa rekabetçiliğinin doğurduğu teknolojik gelişmelere entegrasyon kapasitesine bağlıdır.

Bu bilgilerin ışında;

Soru 1- Bakanlığınız tersane yatırımlarının teşviki kapsamında rıhtım, iskele, deniz dibi tarama ve bina yapımı gibi teşvikler vermekte midir? Bu teşvikler verilmiyorsa, bakanlığınız tersane yatırımlarına yönelik bu başlıkları da kapsayan yeni bir genişletilmiş teşvik paketi açıklamayı planlamakta mıdır?

Soru 2- Bakanlığınızın gemi yan sanayisinde ara malı ithalatını azaltmaya yönelik çalışmaları nelerdir?

Soru 3- Gemi yan sanayisinin ithalat rakamları nelerdir?

Soru 4- Gemi yan sanayisinin yerlilik oranı nedir?

Soru 5- Gemi yan sanayisinin çevreye ve teknolojiye duyarlı yeni gemi yapım standartları açısından Ar-Ge kapasitesi nedir?

Soru 6- Bakanlığınız bu kapsamda bugüne kadar ne kadarlık Ar-Ge kaynağı aktarmıştır?

Soru 7- Bakanlığınız bu kapsamda 2021 yılında ne kadar Ar-Ge kaynağı verecektir?

Soru 8- Hibrit ve elektrik tahrikli motorların gemilere entegre edilmesini amaçlayan denizcilikte teknolojik dönüşüm çalışmaları ne durumdadır?

Soru 9- Bakanlığınız denizcilik sektöründe teknolojik dönüşüm başlığı altında son 5 yılda neler yapmıştır?

Soru 10- Bakanlığınız denizcilik sektöründe teknolojik dönüşüm için ne gibi teşvik ve destek mekanizmaları geliştirilmiştir?

Soru 11- Bakanlığınız gemi tahrik sisteminin elektrik sistemine dönüştürülmesi konusunda teşvik vermekte midir? Verilen bu teşvikler nelerdir?

Soru 12- Bakanlığınız iskelelerde hızlı şarj ünitelerinin kurulması konusunda teşvik verecek midir?

Soru 13- Bakanlığınız ana trafodan iskelelere şarj ünitelerinin kurulması konusunda elektrik alt yapısının yenilenmesi kapsamında teşvik verecek midir?

Soru 14- Bakanlığınız gemiler için indirimli uygun şartlarda elektrik verecek midir?

CEVAPLAR

Cevap 1- Tersane yatırımlarında kapasite artışına neden olan yatırımların teşvik edilmesi hususu, ülkemizin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar çerçevesindeki yükümlülüklerimize aykırılık teşkil etmektedir. Bu itibarla tersane yatırımlarında ancak yatırım cinsi modernizasyon olan yatırımlar teşvik edilebilmektedir. Diğer taraftan; 2581 numaralı “Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerinin Teşviki Hakkında Kanun” kapsamındaki gemi üretim tesislerine Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından da destek sağlanmaktadır.

Cevap 2- Yatırım teşvik sistemi kapsamında gemi yan sanayimizde; ara malı üretimini de kapsayacak şekilde OECD Orta-Yüksek Teknolojili yatırımların 1, 2 ve 3. bölgelerde yapılması durumunda 4. bölge desteklerinden faydalanabilmektedir. Bu itibarla daha yüksek oran ve sürelerde destek sağlanmaktadır. Ayrıca ülkemizin ithalat bağımlılığını azaltacak stratejik nitelikte yer alan yatırımlar mevzuatımızda belirtilen şartları sağlaması koşuluyla stratejik yatırım olarak değerlendirilebilmekte ve yüksek oran ve sürelerle desteklenmektedir.

Bunun yanı sıra; gemi yan sanayimizin rekabet gücünün artırılması amacıyla Bakanlığınız koordinasyonunda faaliyetlerini yürüten “Deniz Teknolojileri ve Sanayisi Teknik Komitesi” bünyesinde 2020 yılı içerisinde Gemi Yan Sanayi Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Bu çalışma kapsamında sektörün mevcut durum analizinin (*üretim kapasitesi, ithalat, ihracat, Ar-Ge ve yenilikçilik, yerlilik oranı, markalaşma, sertifikasyon vb.*) gerçekleştirilmesi, sorunların çözümüne ve potansiyel yatırım alanlarına yönelik yol haritalarının oluşturulması adına çalışmalar yürütülmektedir.

Ayrıca; gemi yan sanayi ürünleri için Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında çağrıya çıkılacaktır.

Cevap 3-4- Gemi yan sanayi, diğer sanayi sektörleri ile birçok ortak girdiyi barındırmaktadır. Örneğin; gemide kullanılan pompa, ilgili GTİP kodunda diğer sektörlerde kullanılan pompalarla aynı koddan dış ticarete konu olmaktadır. Diğer taraftan, üretilecek gemi tipine bağlı olmak üzere, ülkemiz tersaneleri %70 yerlilik oranı ile üretim yapabilecek kapasiteye sahiptir.

Cevap 5-6-7- Dünyanın ilk tam elektrik sevk sistemine sahip römorkörü, ülkemizde tasarlanmış olup kendi tersanelerimizde üretilmektedir. Çevreye duyarlı tam elektrikli gemilerin tasarımı, inşası ve bu gemilerin inşasında kullanılacak elektrikli ekipmanların üretimi konusunda, ülkemizde yeterli kapasite mevcuttur.

Cevap 8- Gemi İnşa sanayimiz, hali hazırda Hibrit ve Elektrikli Gemiler üretim kabiliyetine sahiptir. Bakanlığımızca, tam elektrikli gemi ve ekipmanlarına ilişkin yerli imkânlarımız ile potansiyel kabiliyetlerimizi içeren “Tam Elektrikli Gemi Araştırma Raporu” hazırlanmış olup, bu alandaki çalışmalara yol haritası oluşturması amacıyla, 2021 yılında gerçekleştirilecek çalıştay kapsamında paydaşların değerlendirmesine sunulacaktır.

Cevap 9- 11. Kalkınma Planı’nın 398 numaralı tedbiri “*Deniz teknolojileri ve gemi yan sanayimizin rekabet gücünün artırılması amacıyla Deniz Teknolojileri ve Sanayisi Teknik Komitesi kurulacak, sektörde yer alan firmalarda Ar-Ge ve yenilik kültürü geliştirilerek yüksek katma değerli üretim ve ihracat hedeflerine katkı sağlanacaktır.*” hükümlerini içermektedir.

Bu kapsamda, Bakanlığımız tarafından hazırlanan Deniz Teknolojileri ve Sanayisi Teknik Komitesinin Oluşumu ve Görevlerine Dair Tebliğ (Tebliğ No: SVGM-2019/16); 13/12/2019 tarihli ve 30977 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sektördeki tüm paydaşların yer aldığı bir platform özelliği taşıyan Deniz Teknolojileri ve Sanayisi Teknik Komitesi (DENİZ-TEK) faaliyetleri vasıtasıyla;

- Gemi inşa ve gemi yan sanayisi ile deniz teknolojileri alanında sektörel sorunların tespit edilerek bu sorunlara ilişkin çözüm yolları geliştirilmesi,
- Söz konusu sektörlerde Ar-Ge ve yenilikçilik kültürünün geliştirilerek, yüksek katma değerli üretim ve ihracat hedeflerine katkı sağlanması,
- Ülkemizde, bakım-onarım ve inşası gerçekleştirilen gemilerin yerli katkı oranının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmesi,
- Deniz teknolojileri ve sanayisi alanında üniversite, sanayi ve kamu işbirliği olanaklarının geliştirilmesi,
- Deniz teknolojileri ve sanayisi alanında yönetim becerilerinin geliştirilmesi,
- İhtiyaca yönelik olarak oluşturulacak alt çalışma grupları ile özellikli alanlarda analiz çalışmalarının yürütülmesi hedeflenmektedir.

Gelecekte gemi sevk sistemlerinde elektrikli batarya teknolojilerinin kullanılmasının kaçınılmaz bir olgu olduğu değerlendirilmektedir. Bu çerçevede; Bakanlığımızca iç sularda yük ve yolcu taşımacılığı yapan kısa mesafeli gemilerin elektrikli gemilere dönüştürülmesi konusu gündeme getirilerek 11. Kalkınma Planı’nda bir tedbir maddesi olarak yer alması teklif edilmiştir. Böylece 11. Kalkınma Planı’nın “Gemi İnşa Sanayii” başlığı altında yer alan

399 numaralı tedbirinde “Ülkemizde yakın mesafe yolcu ve araç taşımacılığında kullanılan gemilerin, çevre ve enerji dostu tam elektrikli gemilere dönüştürülmesine yönelik program başlatılacak ve benzer uygulamaların yaygınlaştırılması desteklenecektir.” hükümlerine yer verilmiştir. Bakanlığımızın sorumlu kuruluş olarak belirlendiği tedbir maddesi ile ilgili olarak, paydaşlarla birlikte uygulama planı ve faaliyet adımları oluşturulmuştur. Uygulama planına bağlı olarak tedbir kapsamındaki çalışmalara devam edilmektedir.

Cevap 10-11-12-13-14- Uluslararası anlaşmalar çerçevesinde Ülkemizce üstlenilen yasal yükümlülükler çerçevesinde denizcilik sektöründe yapılacak yatırımlarda gemi inşa destekleri sağlanabilmektedir. Bu kapsamda gemi inşasında kullanılan makine ve teçhizat için KDV istisnası ve gümrük muafiyeti sağlanmakta ayrıca inşa sürecince istihdam edilen personel için belirli süre ile SGK Primi İşveren Hissesi Desteği verilmektedir.

Bunun yanı sıra, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında denizcilik sektöründe faaliyet gösteren firmalarımıza da çeşitli destek, teşvik ve muafiyetler sağlanmıştır. Nitekim teknoparklarımızda faaliyet gösteren 160 firmamız tarafından hâlihazırda denizcilik ve ilgili sektörlerde 251 adet Ar-Ge projesi çalışması sürdürülmektedir.

İlaveten, 5746 sayılı Kanun kapsamında denizcilik sektöründe 7 Ar-Ge Merkezimiz ve 4 Adet Tasarım Merkezimiz faaliyet göstermektedir. Bilindiği gibi; Ar-Ge ve Tasarım merkezi belgesine sahip firmalar, merkezlerde yaptıkları harcamalar ile ilgili olarak Ar-Ge İndirimi, Gelir Vergisi Stopajı Teşviki, Sigorta Primi Desteği, Temel Bilimler Desteği, Damga Vergisi İstisnası, Gümrük Vergisi İstisnası ve KDV muafiyeti gibi destek ve muafiyetlerden faydalanmaktadırlar.